

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань запобігання і протидії корупції

16 травня 2018 року

Веде засідання Перший заступник голови Комітету САВЧУК Ю.П.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги, гості, запрошені. Починаємо засідання нашого комітету. Порядок денний у всіх є? Є пропозиція проголосувати порядок денний розданий вам за основу, шановні колеги.

Хто – за? Рахуй.

КАРМАН Ю.В. Раз, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Один утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У кого будуть, які пропозиції? Пропозицій немає, тоді рухаємося по порядку денному.

Шановні колеги, вчора у нас не було в залі проголосовано наше звернення по парламентським слуханням, яке мало відбутися 16 травня, тобто сьогодні, да. А чому без підготовки? Ми готувались. І не один раз на Погоджувальній раді ми зверталися, скільки часу, вже я не знаю, там, 3-4 тижня робочих, парламентських тижня воно весіло в повітрі.

Тому є пропозиція провести парламентські слухання 20 червня 2018 року о 15-й годині. І пропозиція сьогоднішній порядок денний поставити його другим питанням.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Раз, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять. Єгор Вікторович! Дванадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались? Рішення прийнято.

Тепер, шановні колеги, за порядок денний в цілому. Також є пропозиція включити в порядок денний прослухати інформацію по кандидатурам незалежного аудитора НАБУ. Я думаю, всім буде цікаво, відбувається

конкурс, який ми разом з вами прийняли положення, відкрили. Тому включити в порядок денний це питання.

Хто - за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість...

(Не чути)

КАРМАН Ю.В. В порядку інформації.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. В порядку інформації.

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять.

Дев'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Два утримались. Три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Трьох.

КАРМАН Ю.В. Три утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Тепер за порядок денний в цілому.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримались? Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Двоє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Двоє.

Рішення прийнято. Рухаємося по порядку денному.

Про розклад засідань комітету на травень-червень 2018 року. Які в кого є пропозиції, зауваження по цьому питанню? Проект рішення розданий всім. Будь ласка, Дмитро Добродомов.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Ну, нам, напевно, треба корективу внести щодо 20 червня. Якщо у нас будуть парламентські слухання, то у нас не зможе відбутися засідання комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На 20 червня у нас...

(Не чути)

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Ні, ні, я просто кажу, ну, в нас є засідання комітету і є, я кажу, що це корективу вартувало би внести.

(Не чути)

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Ні. Це дві великі різниці.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ну, колеги, все, що відбувається сьогодні ми чомусь, я не знаю чому, ну, ми з великим трудом вибиваємо на сьогоднішній день парламентські слухання, які є законом України і вони мусять проводити кожен рік до 1 червня поточного року. Тому це... Ну, але прийдеться і ми з вами це вирішуємо. Тому, якщо не проти, ставлю на голосування.

Хто – за про порядок засідань комітету на травень-червень 2018 року.

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Один утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Про обговорення питань щодо... А, ні, у нас другі питання.

У період з 5 квітня по 5 травня 2018 року до комітету не надійшло жодної заявки і документів на участь у кваліфікаційному відборі кандидатів від Верховної Ради України до складу комісії незалежної оцінки діяльності АРМА. Тобто ми маємо ситуацію сьогодні, коли жоден кандидат не заявився. Які будуть пропозиції?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ми пропонуємо оголосити про продовження строку, продовження строку конкурсу до 15 червня 2018 року. Да. Будь ласка, Юрій Буглак.

БУГЛАК Ю.О. Свого часу разом з оголошенням конкурсу на кандидатуру аудитора АРМА ми затвердили положення про проведення цього конкурсу. Положення передбачає чіткі терміни, в які повинні проводитися

міроприємства. Тому доцільно оголосити новий конкурс, тому що ми за положення не можемо продовжувати ... Тому пропозиція оголосити новий конкурс.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто в підтримання процедури, я оголошую пропозицію Юрія Буглака, оголосити новий конкурс на незалежного аудитора АРМА.

Хто - за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Законопроекти, де наш комітет є головним.

Номер законопроекту 8324. Суб'єкт права законодавчої ініціативи – Кабінет Міністрів України.

Які в кого будуть по цьому законопроекту питання?

ЧУМАК В.В. Ми ж повинні послухати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, є представник НАЗК в нас сьогодні. І для тих колег, які не були, був круглий стіл з представниками "Європейської антикорупційної ініціативи", де в "Рекомендаційному плані", вони надали свої рекомендації до цього закону, який є Антикорупційною стратегією держави.

Я надаю тоді пану Мангулу слово з цього приводу. Почнемо з вас.

МАНГУЛ О.А. Доброго дня, шановні народні депутати! Насправді, дуже важливий документ – Антикорупційна стратегія. Ви знаєте, що попередня стратегія діяла протягом 2014-2017 року. Наприкінці минулого року розроблена НАЗК відповідний проект Антикорупційної стратегії був внесений на розгляд уряду. Насправді до прийняття цього документу, тобто до 25 квітня цього року дійсно були дискусії, спори щодо тексту, щодо напрямів Антикорупційної стратегії. Буквально перед тим як Кабмін схвалив цей законопроект ми провели разом з нашими міжнародними партнерами, я їм

дякую за це, вони присутні тут на засіданні комітету. Це є Антикорупційна ініціатива ЄС, це і програма розвитку ООН, IFES долучились до розробки цього законопроекту. І насправді ми максимальну кількість цих слухних пропозицій в цьому проекті врахували.

Що є важливим? По-перше, документ структурований шістьма розділами. Я коротко зупинюсь на кожному, в загальних положеннях надано оцінку реалізації попередньої антикорупційної стратегії.

У другому розділі визначені пріоритетні напрями формування та реалізації державної антикорупційної політики, в тому числі шляхом удосконалення законодавства з питань запобігання, виявлення та протидії корупції. Виявлення та усунення причин та умов, що сприяють її проявам і таке інше.

В наступному розділі, запобігання корупції. Він передбачає заходи і запобігання корупції у представницьких органах. Це підвищення рівня прозорості в роботі Верховної Ради України, це забезпечення прозорості фінансування політичних партій. Це і посилення фінансової дисципліни політичних партій і таке інше.

В четвертому розділі передбачена реалізація заходів, які стосуються відповідальності за корупцію. Серед ключових це скасування депутатської недоторканності, зміцнення функціональної незалежності і спроможності антикорупційних органів, передовсім нових, як ми називаємо антикорупційних органів.

Розділ із формування негативного ставлення до корупції присвячений реалізації заходів з підвищення довіри населення до антикорупційної політики держави. Ну, і заключний розділ – стратегії, власне, щодо оцінки результатів реалізації антикорупційної стратегії. Я вважаю, що тут насправді є важливим те, що передбачений паралельний контроль громадськості за реалізацію всієї антикорупційної стратегії. Це, власне, те, на що звертали увагу наші міжнародні партнери, і ми зараз вивчаємо разом з ними питання щодо створення відповідної он-лайн платформи, на якій би можна було в режимі

он-лайн, в режимі реального часу спостерігати за реалізацією, за виконанням цієї антикорупційної стратегії.

Я відразу скажу, що от чого точилися спори і дискусії. Було намагання включити, ну, якось конкретизувати ті заходи, які зазначені в цій антикорупційній стратегії. На моє переконання, ця антикорупційна стратегія має визначати стратегічні напрями, куди ми маємо рухатися. Щодо конкретних заходів з конкретними виконавцями і конкретними термінами реалізації має бути закладено в державну програму, яку, відповідно до Закону "Про запобігання корупції", приймає Кабінет Міністрів України вже якраз на виконання антикорупційної стратегії. Але на сьогодні, за нашою домовленістю, в тому числі, з міжнародними партнерами, не чекаючи розгляду цього проекту в залі, ми завершуємо зараз створення формування експертної групи, яка вже зараз би розпочала працювати над напрацюванням відповідних заходів державної програми, так би мовити, напрацювання "скелету" цієї державної програми.

Тому ще раз, вважаю цей документ надважливим. Важливим є те, що, по суті, вперше до реалізації цього програмного стратегічного документу будуть залучені всі новостворені антикорупційні органи, до цього цього не було. Тому я прошу підтримати цей законопроект для схвалення у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Дмитро Добродомов.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Олександр Анатолійович, у мене до вас є таке питання. От ви тільки що вжили слово "громадський контроль", "громадське обговорення". Скажіть, будь ласка, а під час підготовки цього документу, були проведені відповідні заходи і залученням громадськості, громадських організацій, які спрямовані у своїй діяльності в антикорупційній діяльності чи, можливо, круглі столи, чи, можливо, були враховані якісь конкретні аргументовані побажання? Тому що от є громадський контроль, тісна співпраця з громадськістю, там на кожній сторінці це написано. От цікаво, чи це було все зроблено, коли ви готували цей документ?

МАНГУЛ О.А. Ну, традиційно проект був оприлюднений і ми насправді, ну, як і за іншими проектами розраховуємо на позицію, на думку громадськості щодо положень взагалі всіх нормативно-правових актів, розробником яких є Національне агентство. І цей проект Закону щодо затвердження антикорупційної стратегії не є виключенням.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Почекайте, давайте, давайте конкретизуємо тепер питання. Чи були, чи не були і яким чином зараз можна долучити, якщо ви вже просите комітет підтримати цей законопроект?

МАНГУЛ О.А. Ну, я вважаю, що на цьому етапі, коли проект внесений, можливо, було б доцільним провести круглий стіл, про що, я знаю, була відповідна домовленість або пропозиція Антикорупційної ініціативи ЄС в Україні, ну, я думаю, що такий захід був би слухним.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Тоді в мене є пропозиція, давайте ми спершу дочекаємося поки таке буде проведено, про що написано на кожній сторінці цього документу, а потім винесемо на розгляд комітету вже після відповідних процедур для того, щоби затвердити. Я думаю, що для цього не треба буде багато часу згаяти і можна абсолютно спокійно це робити. От принаймні я особисто утримуюсь в підтримку, поки не буде проведено громадське слухання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Васильович Чумак, будь ласка.

ЧУМАК В.В. Олександр Борисович, в мене таке питання, скажіть, будь ласка, ви опрацьовували після того вже, як подали на... до Верховної Ради і Кабінет Міністрів вніс проект Закону про Антикорупційну стратегію, ви опрацьовували висновок Головного науково-експертного управління, ви його читали? Ваші фахівці читали його?

МАНГУЛ О.А. Так, звичайно.

ЧУМАК В.В. І що ви можете сказати на це? Ви бачите там висновок, просто-на-просто, каже, по-перше, про характер документу та чи варто його приймати взагалі у вигляді закону. Я з ними абсолютно згоден, що в принципі

немає імперативного припису Закону "Про запобігання корупції", що це повинен бути закон, це може бути іншим нормативним актом Верховної Ради прийнятий.

А по-друге, сам характер документу, який, тут написаний, що він не містить нормативних приписів і тому не може бути як закон. То, можливо, давайте подумаємо, що по-перше, тут... Ну, там ще дуже багато критичних зауважень Головного науково-експертного управління і по характеру заходів, і по характеру тих законопроектів, які ви пропонуєте, що вони в принципі не відповідають повноваженням, я би сказав так навіть, знаєте, повноваженням НАЗК, щодо опрацювання повноважень НАЗК.

Тому що те, що ви пропонуєте щодо скасування депутатської недоторканності, це повноваження в принципі є Верховної Ради і приймаються на рівні Конституції, а не окремим законом. А у вас тут пропонується окремим законом. І це все прописано в зауваженні Головного науково-експертного управління. Можливо, давайте ще попрацюємо над ним? Можливо, ми зробимо таку пропозицію, тим більше, що дійсно, воно таке, не дуже хороший висновок Головного науково-експертного.

Зробимо таким чином. Що Кабінет Міністрів відкличе цей законопроект, відпрацює його на підставі висновків, які є тут, практично такі ж самі приблизно, можливо, навіть ґрунтовніше, які подала громадськість, науково-експертне управління. Тоді ми зможемо подати нормальний документ.

(Не чути) Щоб не завалили.

ЧУМАК В.В. Щоб не завалити в залі, по-перше. А по-друге, щоб мати документ, який можна виконувати, але не який буде просто-напросто декларативний. Він поки на сьогоднішній день декларативний. Він поки що на сьогоднішній день не має... Стратегія – це послідовні кроки втілення антикорупційної політики. Це не набір заходів по прийняттю законів, по проведенню якихось заходів. Це послідовні кроки, які повинні передбачати собою там певний етап – результат, етап – результат – оце є стратегія. А не

просто-напросто купа, набір якихось законів, які невідомо для чого і невідомо як дадуть якийсь результат в які невідомо часи.

Тому давайте, можливо, ми попрацюємо над ним детально, хорошо допрацюємо. Зараз його відкличемо, дамо, комітет рекомендує Кабінету Міністрів відкликати і доопрацювати з врахуванням зауважень ГНЕУ, з врахуванням громадськості, з врахуванням взагалі документів, які носять стратегічний характер.

Дякую.

МАНГУЛ О.А. Віктор Васильович...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

МАНГУЛ О.А. Ну, по-перше, що стосується: закон або інший документ, який може затвердити Верховна Рада. Є у нас безліч прикладів, коли основні засади в різних галузях затверджувались законами України. Ну, яскравий приклад те, що попередня Антикорупційна стратегія була затверджена, власне, законом України. Тому і в цей раз НЗК пішло саме таким шляхом.

Що стосується зауважень управління. В переважній більшості я не погоджуюсь з цими зауваженнями. Чому? Є напрацювання, є, по кожному зауваженню є наші аргументи. Якщо узагальнити. Вважаю, що, ну, по-перше, ті заходи, які були, не заходи, а розділи і позиції мати корупційні стратегії, вони, в тому числі перекликаються з нашими відповідними домовленостями з міжнародними партнерами з тими зауваженнями, які були висловлені.

Крім того, низка заходів врахована за результатами чергового раунду оцінювання GRECO, Стамбульського плану дій і якраз декілька зауважень Управління науково-експертного якраз і стосувалось оцих напрацювань.

Що стосується консультацій з громадськістю. Насправді, ще з минулого року цей проект був оприлюднений і була можливість його обговорення. Я вважаю, що, насправді, ну, цей проект мали б ще розглядати, мабуть, в Верховній Раді ще на початку цього року для того, щоб, ну, ми мали стратегію ще 2018 року.

Що стосується конкретних заходів, я вже про це казав. Вважаю, що такі заходи мають бути відображені в державній програмі. Не погоджуюсь з тим, що пропозиції в антикорупційній стратегії відірвані і, я вважаю, їх достатньо комплексними і тими, які, ну, насправді, регулюють і мають бути реалізовані, ну, найближчим часом в державі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Попов, будь ласка.

ПОПОВ І.В. Колеги, маючи досить багато часу на свята, на вихідні, коли ми не працювали, я детально вивчив цю стратегію. Чи є вона досить всеохоплюючою? Так. Чи є вона ідеальною? Можливо, ні. Скажімо, у мене так само є що доповнити, перше, що я би доповнив, це вдосконалити статтю про незаконне збагачення. Буквально сьогодні вранці я в судовому реєстрі уточнював вчергове за три роки немає жодного вироку в Україні по статті "Незаконне збагачення". Я думаю, що ми повинні подібними речами займатися і доповнювати стратегію.

Але що я бачу зараз у нас два варіанти: або довгий, або короткий. Тобто довгий варіант – це або завернути, як пропонував Віктор Васильович. Або приймати двома читаннями і тоді це на осінь.

Поки не буде затверджена стратегія, ми не зможемо... Кабмін не зможе затвердити план дій на виконання стратегії – це логічно. Відповідно тоді план дій з'явиться у нас на листопад на початку виборчої кампанії і його буде досить важко реалізувати.

Короткий варіант – це, якщо ми погодимося з пропозицією Олександра Анатолійовича в тому, що ми включаємо до порядку денного, затверджуємо, проводимо – в будь-якому випадку треба провести круглий стіл і консультації. Розглядаємо у Верховній Раді за повною процедурою, тому що думаю, в багатьох... в усіх фракцій, у багатьох депутатів є що буде сказати у Верховній Раді, тим більше у нас якось маленькі шанси на проведення парламентських слухань з питань антикорупційної політики. І тоді приймати одразу в цілому, а всі пропозиції, які будуть висловлені як на круглому столі з громадськістю, так і під час обговорення в залі, тоді імплементувати в план дій. Звичайно, це

не гарантія, що уряд їх прийме, але таким чином ми стратегію залишаємо рамковим документом і виграємо час.

От пропоную якимось зосередитись на цих двох варіантах, якщо є інший, так само давайте їх обговоримо. Тобто або швидко приймати, рекомендувати Верховній Раді за повною процедурою і одразу в цілому. Або ми тоді вносимо зміни в тіло стратегії тим чи іншим способом: або завернувши Кабміном, або йшовши по двох читаннях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! У кого ще які будуть пропозиції? Чітко Ігор Попов нам виділив ситуацію. Які ще бачення?

Да, Віктор Васильович, будь ласка.

ЧУМАК В.В. Я... Розумієте, чому? Я просто-на-просто не вірю в такий конструктивний шлях, який пропонує Ігор Попов. Просто не вірю. Я маю певний досвід, коли отакі документи, які потрібні Кабміну, абсолютно приймаються "через коліно" ламається отак от. Зламали, прийняли у першому читанні, у другому читанні. Без всяких обговорень, без будь-чого. Я не вірю в цей шлях, я просто не вірю в конструктивізм на сьогоднішній день коаліції.

Тому я пропоную опрацювати документ, відправити назад суб'єкту законодавчої ініціативи, доопрацювати його з урахуванням зауважень ГНЕУ, з урахуванням зауважень громадськості. Потім розглянути тут, на комітеті. Тому що ми знову от приймемо сирий документ, ми знову отримаємо прийнятий документ, який буде не відповідати ні українському законодавству, ні Конституції, ні логіці, ні здоровому глузду, ні баченню, нормальному баченню громадянського суспільства, і будемо потім говорити: "Ай! Що ми зробили!"

Ми вже наробили стільки, що ми не розхльбаємося з цим законодавством. Я не знаю, як буде наступна Рада розхльобуватися з тим, що ми зараз наробили.

Тому я пропоную зробити по-правильному, а не так, як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я б два слова тоді від себе, знову ж вертаючись до круглого столу, який відбувся у нас з антикорупційною

ініціативою Європи – да? Вони надали нам в рекомендаційному плані своє бачення – да? І от чітко на першій сторінці звучить така фраза "чітка пріоритезація заходів антикорупційної реформи". І слідує чітке слово – це "секторальність". І як приклад: митниця, ДФС і інші-інші структури, де це дуже сьогодні сильний розвиток.

І я вивчав, теж мав час на вихідних і вивчав обидва документи – кабмінівський і той, яка надала ініціатива Європи, і я вам скажу, що вони чітко розписують по діях, де, з ким і як треба працювати. І це якраз, Віктор Васильович, те, що ми всі з вами хочемо. Але якщо ми зараз підемо вашим шляхом, як Ігор Попов сказав, "по довгому колу" – да? Ми можемо знову заговорити. Якщо вмішаються знову якісь політизовані моменти і у нас буде та сама історія, яка була у нас з незалежним аудитором і інші історії.

Тому я буду ставити зараз дві пропозиції на голосування. Перша пропозиція Віктора Васильовича відправити, да, будь ласка, будь ласка, Олег Осуховський.

ОСУХОВСЬКИЙ О.І. Вітаю, шановне товариство!

Десь приблизно місяць назад ми, українські націоналісти, провели марш до Верховної Ради України, також до Кабінету Міністрів і до Адміністрації Президента щодо пакету антиолігархічних реформ, які, власне, стосуються боротьби з олігархами. Тому що ми вважаємо, що зараз в Україні саме олігархи породжують топ-корупцію в нашій державі. І зокрема ми зустрічались з Прем'єр-міністром України, надали наш пакет вимог і антиолігархічних законопроектів. І я не бачу, що зараз саме в цій стратегії на 2018-2020 роки антикорупційній, що ці наші пропозиції хоч якось враховані.

Хотілося б, щоб вони були враховані. Тим більше, що зараз, в даний момент, на вчорашній день вже 69 місцевих рад, а це обласні, міські, районні ради, такі звернення відправили і до Кабінету Міністрів, до Президента, до Верховної Ради, щоб саме і наші законопроекти були враховані і були поставлені в порядок денний сесії Верховної Ради. І вже є більше ста підписів народних депутатів.

Хотілось би, по-перше, щоб наші законопроекти стояли в порядку денному. А там вже депутати будуть визначатися і ми побачимо, хто як голосує і хто реально прислуговує олігархам – хто не буде підтримувати наші законопроекти.

І хотілося, щоб саме пункти наших законопроектів також були в Антикорупційній стратегії на 2018-2020 роки. Тому я підтримую пана Чумака, що потрібно відправити на доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще будуть якісь думки? Будь ласка, громадськість.

ДРІК О. Дякую.

Я власне, дуже вдячна тим депутатам, які тут озвучували те, що, власне, у кожній сторінці в цьому проекті Антикорупційної стратегії написано: погодження з громадськості, обговорення, налагодження співпраці і так далі. Але справді жодного широкого обговорення з цією... тексту цієї Антикорупційної стратегії не було і це величезна проблема, бо зараз парламент таким чином прийме щось, до чого має залучатися громадськість, яка про це не в курсі. Тому я би дуже просила, щоб такі консультації і круглі столи в будь-якому форматі відбулися, з одного боку. З іншого боку, я би хотіла наголосити на тому, що важливо було би передбачити в цій Антикорупційній стратегії, і що може зробити насправді тільки парламент, тільки народні депутати можуть це зробити. Мова іде про те, що ключовим завданням на наступні роки, очевидно, буде забезпечення незалежності антикорупційних органів як створених, так і ще нестворених, зокрема, я кажу про Антикорупційний суд. Тому абсолютно очевидно, що буде як багато супротиву, так і багато роботи із цим. І найпершими, власне, мали би через... пройти через процес оновлення НАЗК – орган, який розробляв цю Антикорупційну стратегію і який, на жаль, показав свою повну неспроможність незалежно здійснювати свою роботу. Очевидно, що вони як автор цієї Антикорупційної стратегії не можуть це включити в цей документ, однак парламент, який прийматиме закон і який зрештою нестиме

відповідальність за те, що написано в тому законі, має, на мою думку, прийняти таке рішення. Я нагадаю, що декілька законодавчих ініціатив більше року знаходяться в парламенті. І уряд, і народні депутати визначили, що проблема залежності в першу чергу, політичної НАЗК як органу, по-перше, є очевидною. А, по-друге, вона може призвести до дуже серйозних, якщо не незворотних наслідків. А це означає, що це питання має бути вирішено зараз. І якщо є можливість забезпечити незалежність органу, передбачивши це в Антикорупційній стратегії, це треба зробити.

Те саме стосується і всіх інших органів – НАБУ, САП, Антикорупційного суду і Антикорупційного комітету. Ми чудово розуміємо, що незалежність цих органів, ті, які ще її зберігають і ті, які вже її не мають, яку треба відновлювати, це питання і завдання номер один, а відтак, якби антикорупційна стратегія сфокусувалася хоча би на цьому, щоб ми змогли забезпечити на основі цієї антикорупційної стратегії дієву, державну програму, яка би забезпечила якісну і незалежну роботу антикорупційних органів. Тоді вона досягла тієї мети, якої ми всі і прагнули і прагнемо протягом останніх років.

Всі... те, що я кажу, детально розписано в тих зауваженнях, яку були офіційно надіслані до комітету і надані народним депутатам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олександра, дякуємо вам за думку, за громадську позицію.

Я хотів би, знаєте, два словам всім нагадати, ми зараз говоримо про втрачену незалежність деяких органів антикорупційних. У нас сьогодні 18-й рік, а ми ще не провели аудит за 16-17-й роки. От і миємо залежний орган, чи незалежний, ми досі самі не розуміємо.

Тому, я, шановні колеги, якщо... Вас Юрій Володимирович?

Будь ласка, Юрій Володимирович.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Олександр Анатолійович, я хочу звернутись не тільки до вас, я хочу звернутись до всіх ось таким цікавим питанням. Дивіться, 27 років незалежність, 27 років існує цей комітет. За 27 років працівники цього

комітету проїли неймовірні мільйонні кошти з держбюджету, а вислідом цього всього є те, що та маленька корупція, яка була в нашій державі 27 років тому за цей час перетворилася в мегакорупцію.

І що найдивніше, особливо вона буйно розквітла після Революції Гідності. Весь час тут щось сиділося, щось писалося, розроблялися подібні стратегії як у вас зараз. От ви складаючи цю стратегію, чи маєте ви уявлення, а де ж в державі весь корінь отієї корупції? Що потрібно зробити, щоб її викоренити? І, якщо би вам, наприклад, дали реальні повноваження в цій державі, чи змогли би ви її викоренити? Чи знали би ви, де її шукати? А то так виглядає, що у вас росте в саду якась така отруйна рослина, а ви, замість того, щоб її вирвати з коренем, підійшли, і зірвали там пару листочків, і потішились, і сказали, дивіться, ми з корупцією боремося.

Чи знаєте ви, що конкретно потрібно зробити, чи це просто знову така видимість, розумієте, щоб ми знову відбули цю каденцію, проїли, розумієте, мільйони державних коштів. А корупція на Банковій, на Грушевського, і у нас, зокрема, у Верховній Раді, як була так і залишилася. А ми будемо ходити і робити вигляд, що ми ніби не вдаємо. Що ми, якщо ми не самі корупціонери, то працюємо на корупціонерів, і покриваємо корупціонерів. Ніби ми не знаємо, де вони є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, якщо є якісь ще пропозиції по цьому питанню, по прийняттю рішення по цьому питанню, давайте будемо. Якщо ні, давайте будемо переходити до прийняття рішень.

Значить, у нас, на сьогоднішній момент, вимальовується два шляхи. Перший шлях – це подати в зал і прийняти за основу, і на друге читання, на опрацювання в наш комітет. І це велика відповідальність, враховуючи те, що сьогодні сказала громадськість. І відповідальність кожного з нас, яким цей документ вийде вже в цілому на друге читання в зал. І яку відповідальність ми будемо нести перед тією Верховною Радою, яка буде після нас, як сказав Віктор Васильович. І другий варіант – це коли запропонований Віктором

Васильовичем Чумаком, повернути цей законопроект на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

Так от, ставлю на голосування перший варіант. Рекомендувати Верховні Раді України проект Закону України про Антикорупційну стратегію на 2018-2020 рік (реєстраційний номер 8324) поданий Кабінетом Міністрів України, і прийняти за основу.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Раз, два, три, чотири.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – проти?

КАРМАН Ю.В. Раз, два, три, чотири, п'ять, шість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення не прийняте.

Ставлю на голосування рішення повернути даний законопроект суб'єкту законодавчої ініціативи на доопрацювання. Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти?

КАРМАН Ю.В. Один – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався?

КАРМАН Ю.В. Чотири.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято.

Якщо хочете щось сказати, тому що ситуація серйозна і вам все-рівно до нас повертатись, і ми вас будемо чекати. Тоді дякуємо вам за співпрацю і будемо вас чекати.

Шановні колеги! Проект рішення про проведення 20 червня 2018 року парламентських слухань на тему: "Стан реалізації засад антикорупційної політики в Україні".

Хто – за? Да, 20 червня. Проти?

КАРМАН Ю.В. 14 – за. Проти немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримались? Одноголосно.

Законопроект... Шановні колеги, законопроект, де наш комітет головний (реєстраційний номер 6740) суб'єкт законодавчої ініціативи Мураєв.

У кого є питання? Будь ласка, Єгор Соболев.

СОБОЛЄВ Є.В. Хочу звернути увагу на висновок Ради громадських експертиз. Вони пояснюють, які є проблеми з запропонованим механізмом передачі корпоративних прав. Ну, найважливіше, на що вони звертають увагу, що автор законопроекту сам передав свої корпоративні права дружині. Я про те, що цей законопроект не тільки не вирішує, а ще й збільшує проблеми з регулюванням і конфлікту інтересів, і подарунків. Під тими самими подарунками Мураєв пропонує розуміти тільки матеріальні речі. Хоча є дуже багато способів спокусити посадовця не обов'язково матеріальним подарунком. Є безліч інших мотивів.

Я пропоную законопроект відхилити, визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які ще є думки по цьому законопроекту? Ставлю на голосування.

Номер законопроект 6740, відхилити. Прийняти корупціогенним і відхилити. 6740, хто – за?

КАРМАН Ю.В. Чотирнадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримався? Рішення прийнято.

Теж законопроект, в якому наш комітет є головним, реєстраційний номер 8158, суб'єкт законодавчої ініціативи – Кабінет Міністрів України. У кого будуть якісь зауваження по законопроекту? Чи буде виступ експерта? Хто працював від комітету? Юрій Васильович, дайте нам справочку, будь ласка. Тому що він теж такий, цікавий законопроект.

ЖЕЛИХ Н.М. Доброго дня, шановні народні депутати! Законопроект, дійсно, цікавий. Тобто даним законопроектом пропонується внесення змін до статті 3 Закону про запобігання корупції, де пропонується викласти його у такій редакції: "Керівники та заступники керівників, голова та члени наглядової ради (крім іноземців, тире, нерезидентів) голова та члени

виконавчого органу, керівник одноосібного виконавчого органу юридичних осіб, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50 відсотків та інші посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої статті цієї, а також особи, які входять до складу наглядової ради державної організації, що має на меті одержання прибутку".

Тобто пропонується іноземців нерезидентів дати право виключити із статті 3. Тобто аргумент у пояснювальній записці аргументується тим, що окремі держави забороняється оголошення інформації про кандидатів на посаду. Так як в нас чинне законодавство передбачає повністю, тобто оголошення, декларування. Тобто, на нашу думку, таке введення змін є трошки небезпечним, тому що надається право повністю надати право не, крім декларування, але і мати можливість отримувати як і подарунки, як і можливість конфлікту інтересів. Тобто ця є норма небезпечною, на наш погляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Добродомов, будь ласка.

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Колеги, я пропоную підтримати рішення експертів комітету, це однозначно має бути сприйнятним, ми маємо опиратися в нашій роботі на українське законодавство. І тому не можемо робити виключення, розуміючи, які лазейки ми можемо створити, небезпечні, для цього. Тут пропонують експерти комітету цю ініціативу відправити на доопрацювання, забрати цей важливий момент і тоді, я гадаю, що ми можемо абсолютно спокійно підтримувати цей законопроект, де інших корупціогенних факторів не виявлено, крім цього.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які будуть ще думки? Тоді ставлю на голосування законопроект 8158. Визначити... рекомендувати відправити законопроект 8158 на доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

Хто – за? Проти? Утрималися? Рішення прийнято.

Переходимо до... що у нас? *(Шум у залі)* Працюємо. Костянтин сказав, що зараз повернеться. *(Шум у залі)* Тоді... Він сказав, що зараз повернеться. Зараз повернеться... *(Шум у залі)* А! На скільки! Поїхали!

Шановні колеги, 0179, 0181, 0182, 0183, 7442д, 8001 із зауваженням, 8002, 8004 із зауваженням, 8016 із зауваженням, 8019 із зауваженням, 8024 із зауваженням, 8033 із зауваженням, 8035 із зауваженням, 8040, 8041, 8041-1 із зауваженням, 8041-2 із зауваженням, 8041-3, 8045, 8053, 8054, 8058, 8073, 8074... будь ласка, Юрій Тимошенко...

ТИМОШЕНКО Ю.В. 8074.

Ну, є така ситуація, коли людина, яка пише законопроект, їй би, напевно, варто було би спочатку водички холодної попити, знаєте, а потім вже писати. Дивіться, цим законопроектом пропонується, вслухайтеся: "Присвоїти почесне звання "Місто-герой" територіальним громадам". Законопроект передбачає, що почесне звання "Місто-герой" присвоюється відповідним територіальним громадам, в яких проживають учасники бойових дій, що захищали незалежність суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередньо участь в антитерористичній операції... а також проживали учасники таких бойових..., що загинули. І однак, таким умовам відповідають більшість населених пунктів України.

Дивіться. Ну, я як доброволець, я можу сказати, що у нас існувало таке слово жартівливе "кукурузники". Ми так деколи жартували, називали тих хлопців, які не були добровольцями. А ми казали, що ви там десь ховались, а вас там по кукурудзам зловили. От, уявіть собі, якесь село Підпарканівка, маленьке, скромне село. І петля-петляв хлопець від війни, нарешті не відпетляв, десь на четвертий рік війни його там зловили бідного, відправили, розумієте, служити. Він там десь пропетляв в третій лінії біля кухні. Прийшов через деякий час – вся грудь в іконостасі. І уявляєте, село Підпарканівку на його честь називають містом-героєм!

Люди, схаменіться! Місто-герой – це те місто, яке захищалося обороною. В цій обороні приймали участь всі мешканці міста поголівно. Ця оборона тривала багато місяців, багато людей загинули. Всі люди, всі як один зробили масовий героїзм! От Київ – це є місто-герой. І тому цей маразм ми мусимо відхилити, аби нас не висміяли на весь світ, розумієте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Володимирович, я поважаю, знаю, ви дійсно воювали. Тут у нас співавтор Тетяна Ричкова, наша колега.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Ну і що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Теж учасник бойових дій. Давайте його просто перенесемо на розгляд. Може, у неї є аргументи? Ну, ми ж не можемо без поваги віднестись?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Друзі, але у нас у всіх є тверезий глузд. Ну, ви уявляєте, є Київ – місто-герой, і буде Іванівка і Підпарканівка – містом-героєм! Ну, люди!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Володимирович, у нас питання, ми розглядаємо корупційну складову в законопроектах. На корупціогенність, а не на цю ситуацію.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Але що про нас будуть думати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте... З зауваженням, Юрій Володимирович.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З зауваженням.

8084, 8090, 8098 (з зауваженням), 8114, 8070... А?! 8175, 8070, 8071, 8081, 8088, 8108, 8113, 8118, 8119, 8141, 8153, 8170, 8173, 8174, 8216, 8217, 8254, 8255, 8271, 8285, 8288, 8292, 8300, 8303, 8310, 8311 і 8320, як такі, що відповідають антикорупційному закону України.

Хто - за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримався?

КАРМАН Ю.В. Два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матеріали ба.

6391-1, 6430, 6583, 7065, 7376, 7397, 7493, 73...

КАРМАН Ю.В. 7439.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7397, 7439, 7456, 7465, 7514, 7539, 7549-1, 8046-2, 8075, 8076, 8083, 8093, 2107, 8117...

КАРМАН Ю.В. 8107.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8107, 8117, 8132, 8142, 8146, 8227, 8227-1, 8227-2, 8248, 8293, 8317, 8332, 8333, 8335 визнати такими, що відповідають вимогам закону, антикорупційного закону України. Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матеріали бв.

КАРМАН Ю.В. 6б.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6б, вибачаюсь, матеріали 6б.

8018, 8042...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Щось... це ж було,

КАРМАН Ю.В. Ось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, чекайте, дивіться: "б", "в", "г". Значить, "в".

Вибачаюсь, шановні колеги, бв. Так, тут не, тут те саме...

КАРМАН Ю.В. 6319, ось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 6319, 8018, 8052, 8066...

КАРМАН Ю.В.. 8042.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 80... Це "б", в мене їх немає. Вибачаюсь, ну.

Ще раз, шановні колеги, я вибачаюсь, 6б. 6501, 7004, 7042.

БАРНА О.С. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

БАРНА О.С. Дивіться, ми завжди говоримо по питанню накладання адміністративних...

ГОЛОВУЮЧИЙ. З зауваженням. Так? 7042 (з зауваженням).

7144, 7212, 7219, 7223 (з зауваженням), 7381, 7382, 7396, 7483, 8003, 8051, 8080, 8267, 8306, 8171, 8172, 8181, 8228, 8242, 8246, 8247, 8277, 8287, 8301, 8329, такі, що відповідають...

КАРМАН Ю.В. Ви пропустили один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Який?

КАРМАН Ю.В. 7362-2.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7662-2 (із зауваженням). Як такі, що відповідають антикорупційному законодавству України.

Хто - за?

БАРНА О.С. Із зауваженням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Із зауваженням, так. 7042 (з зауваженням), Олег Степанович.

КАРМАН Ю.В. Підніміть, будь ласка, ще раз руки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто - за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Два утримались. Три утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. бв: 6319, 8018, 8052, 8066, 8095, 8096-1, 8097, 8100, 8136, 8138, 8138-1, 8139, 8202, 8210, 8211, 8214, 8251, 8263, 8263-1, 8266, 8269. Як такі, що відповідають антикорупційному законодавству України.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. 2 – утримались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Матеріали бг: 5535, 6017, 6200, 6594-1, 6725-1, 7246, 7266-1, 7281, 7317...

КАРМАН Ю.В. Із зауваженням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Із зауваженням. 7321, 7348, 7370, 7386...

КАРМАН Ю.В. Із зауваженням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Із зауваженням. 7391, 7477, 8007, 8008, 8047, 8047-1, 8049, 8149, 8261. Є такі, що відповідають антикорупційному законодавству України.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

КАРМАН Ю.В. Два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Два.

Матеріали бд: 5448-д, 5448-д/П, 7522, 75... із зауваженням, 7522-1 (із зауваженням), 8021 (із зауваженням), 8038 (із зауваженням), 8055 (із зауваженням), 8059, 8067, 8085, 8086, 8087, 8105, 8110, 8124, 8106, 8137, 8159, 8160, 8167, 8167-1, 8169, 8182, 8188, 8235, 8237, 8238, 8239, 8240, 8241, 8259, 8259-1, 8283, 7522-1, 70... 54... 48-д-д/П, 7222, 8080, 8059...

КАРМАН Ю.В. Все вже, все! Це вже повтор...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А! Все-все-все... як такі, що відповідають антикорупційному законодавству України.

Хто – за? Проти? Утримались? Один... двоє утримались.

Матеріали бс: 5395-д (із зауваженням), 7403-д, 7494, 7497 (із зауваженням), 7523, 8011, 8026, 8029, 8048, 8050, 8057, 8069 (із зауваженням), 8091, 8101, 8112, 8116, 8122, 8123, 8131, 8150, 8154, 8165, 8184, 8185, 8198, 8202-1, 8206, 8218, 8231, 8249, 8256, 8273, 8280.

БАРНА О.С. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, Олег Степанович Барна.

БАРНА О.С. 8249.

(Не чути) 82...?

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8249.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сторінка...

БАРНА О.С. *(Не чути)*

КАРМАН Ю.В. Мікрофон, будь ласка.

БАРНА О.С. ...долучення, окрім експертів, долучення і фахівців, але записано: фахівців. Можливо, треба уточнити: фахівців із відповідними на те

правами давати можливість оцінку тим чи іншим діям, чи ліцензії, чи... Щоб не вийшло такий нюанс, що в результаті на судове засідання допускають фахівців так званих, які по-різному тлумачать той чи інший юридичний факт. Можливо, уточнення, тобто зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 8249 із зауваженням.

Ні, ми цю останню сторінку не закінчили. 9290, 8304, 8305, 8313, 8315...

КАРМАН Ю.В. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...як такі, що відповідають антикорупційному законодавству України. Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

Рішення прийнято.

БАРНА О.С. Що ви змагаєтеся, хто більше утримався чи що?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до корупціогенних питань, до питань, в яких виявлені корупціогенні фактори, до питань, в яких виявлені корупціогенні фактори.

Шановні колеги, 5535-1, 6214. Я вибачаюсь, якщо є в залі...

КАРМАН Ю.В. За кожен окремо голосуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За кожен окремо. Чи є в... якщо є в залі представники...

(Не чути) Сьоме?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сьоме, сьоме, сьоме. Все, знайшли, да? Сьоме питання корупціогенні законопроекти. Такі, що не відповідають вимогам антикорупційного законодавства України. 5535-1 визнати корупціогенним.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Будь ласка. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять. Дев'ять – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались?

Рішення прийнято.

Слідуючий. 6214 – визнати корупціогенним.

Хто – за? Проти? Утрималися? Трьох чи двох?

6215... (*Шум у залі*) Ну... (*Шум у залі*) Ну, да! Визнати корупціогенним.

Хто – за? Проти? Утримались?

6416 – визнати корупціогенним.

Хто – за? Проти? Утрималися? Рішення прийнято.

6504 – визнати корупціогенним.

Хто – за? Одноголосно.Прийнято.

6505 – визнати корупціогенним.

Хто – за? Проти? Утрималися? Прийнято.

6569 – прийняти... корупціогенним.

Хто – за?

Да, будь ласка, Ігор Попов.

ПОПОВ І.В. Шановні колеги, тут мені в он-лайнi пишуть автори цього законопроектy і ще одного.

Значить, по 13-му законопроектy автори клянуться, що якщо на наступне засідання їх запросять, то вони прийдуть і щось хочуть з нами подебатувати. А Рудик, який номер 16, каже, що він в дорозі і через 5 хвилин буде. Тобто, якщо, ну, якщо він не встигне, то може теж трохи перенесемо і останнім його розглянемо. Пише, що 7 хвилин і зараз прибіжить до нас. Так само хоче виступити як автор 16 пункту – 7105.

(Не чути) 15-й теж перенесити, да? 14-й ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 13-й, 14-й...

(Не чути) 16-й і 19-й.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16-й... А який ми очікуємо?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, 16-й очікуємо. 13-й і 14-й переносимо.

(Не чути) І 15-й, Лопушанський, ви ж казали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І 15-й теж переносимо, да? Олег?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. 13-й, 14-й і 15-й переносимо, 16-й очкуємо, рухаємося, 17-й. 7213 - визнати корупціогенним.

Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, тринадцять – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримались? Прийнято. Скільки у нас є?

КАРМАН Ю.В. Один утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кворум у нас... Один, два, три, чотири, п'ять, шість, сім, вісім, дев'ять, десять, одинадцять, дванадцять, якраз є кворум, тринадцять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 7389 – Кабінет Міністрів. Будь ласка, є представник Кабінету Міністрів. Представтесь, будь ласка.

ТИВОНЧУК А.П. Доброго дня, Юрію Петровичу. Шановні народні депутати, Андрій Тивончук, Міністерство економічного розвитку і торгівлі.

Цей законопроект проходив декілька кругів і обговорення, і погодження, і, насправді, навіщо він розроблений. Тому що на сьогоднішній день ті питання, які вирішуються, а саме розроблення, виробництво військової та спеціальної техніки, воно врегульовується чи радянськими ГОСТами, чи окремими внутрішньовідомчими нормативно-правовими актами.

Яким шляхом ми пішли, коли розробляли цей закон і це є одним із зауважень комітету щодо достатньо великої кількості так званих дискреційних повноважень, які надаються Кабінету Міністрів.

Однак, нами була вибрана саме європейсько орієнтована модель, коли законодавець, тобто Верховна Рада, визначає ключові положення, а ті повноваження, які надаються Кабінету Міністрів, вони дозволяють достатньо гнучко в разі необхідності реагувати на зміни. Як приклад можемо сказати, що свого часу була прийнята Постанова 120, яка визначає саме на рівні Кабінету Міністрів процедуру розроблення і постановку на озброєння військової техніки, але з урахуванням тієї ситуації, яка склалася, і військового конфлікту, була прийнята 345-а, наприклад, Постанова, яка цю процедуру скорочує і спрощує для того, щоб війська могли максимально швидко отримати нові

озброєння. Тобто якби це було зафіксовано на рівні закону, то тоді б це було складніше максимально швидко врегулювати. На сьогоднішній день це дозволяє приймати максимально швидко, скажімо так, дії і коригувати їх на рівні Кабінету Міністрів.

Тому з урахуванням того, що його підтримує Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ, які є найбільшими державними замовниками і замовниками дослідно-конструкторських робіт, є підтримка виробників і найбільше – приватних виробників.

З огляду на зазначене ми просимо переглянути позицію комітету і за можливості його підтримати.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що в нас експерти по цьому питанню, які в них висновки? Да, 17-й.

ДАЦУН В.Д. Ну, дійсно, ця сфера діяльності специфічна. Ну, як би там не було, на моє переконання, один закон надто багато містить бланкетних норм у 20 статтях. Ну, це, звичайно, на розсуд членів комітету. Єсть таке в мене зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, так в чім... основна аргументація ситуації, яка пов'язується з корупціогенністю?

ДАЦУН В.Д. Просто узаконюється... узаконюється... прямо в законі вказується, узаконюється діяльність Кабінету Міністрів, щоб він регулював у цій сфері, конкретно там у 20-и статтях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, представник.

ТИВОНЧУК А.П. Так, якщо можна, маленька репліка.

Ті норми, які зараз пропонується врегулювати, надати повноваження відповідно вже до законопроекту Кабінету Міністрів, вони на сьогодні врегульовані насправді тими постановами, які я вже називав: 120-а, 345-а і інші, тобто ці норми вони на сьогодні і так регулюються Кабінетом Міністрів. І саме через те, що вони є кабмінівські ми можемо швидко реагувати на ситуацію. Тому в принципі це є нормально, ну, на мій погляд.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Соболев, будь ласка.

СОБОЛЄВ Є.В. Бачу велику проблему в 27 статті законопроекту, обмежує, фактично прирівнює до державної таємниці інформацію про реалізації військової спеціальної техніки. Ми зараз з вами є свідками, коли журналісти викривають масові оборудки саме при закупівлі для Збройних Сил оборонної продукції. Я думаю, що прирівнювати інформацію про виробництво військової техніки це логічно, але не про продаж, в даному випадку про купівлю за гроші платників податків. Я думаю той самий Сергій Пашинський дуже зрадіє цій нормі, але Комітет з протидії корупції має визнати цей законопроект корупціогенним як і пропонує експерт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Які ще думки є з цього приводу?

Віктор Васильович, будь ласка.

ЧУМАК В.В. Ви знаєте як на мене ця сфера взагалі неправильно унормовано у нас, тому що на сьогоднішній день система продажу зброї вона в принципі здійснюється через прокладку, яка повинна бути ліквідована по великому рахунку, якщо говорити так. Тому я не знаю навіщо затикати діри там де в принципі треба міняти всю систему. І тут дійсно, якщо ми не будемо бачити зацікавлених осіб, які в принципі використовують гроші платників податків, а тим більше, що, якщо це ми відаємо на відкуп Кабінету Міністрів, то ми втрачаємо і контроль з сферою оборонки, закупівель в оборонке.

Я вважаю підтримати експерта комітету, позицію комітета підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, представник Кабміну і будемо приймати рішення.

ТИВОНЧУК А.П. Дякую за надане слово. Дивіться, насправді законопроект не регулює питання продажу чи втаємничення тих чи інших закупок. мова йде виключно про виробництво, про постановку на озброєння. Чому є посилання в 27 статті? Тому що вона регулюється окремим законодавством, і коли ми говоримо про розтаємничення, але без втрати

контролю, скажімо так, над нашою нацбезпекою, то необхідно говорити про внесення зміни в інше законодавство, яке саме регулює питання держтаємниці.

Щодо чи затикаємо ми цим законопроектом певні норми? Та ми навпаки вперше пробуємо врегулювати ті питання, які сьогодні врегульовані гостами, врегулювати на рівні Верховної Ради. Тому що, якщо ми відхиляємо цей законопроект, то тоді ми і надалі будемо керуватися радянськими ГОСТами, от і все.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, 7389 – як такий, що не відповідає антикорупційному законодавству України. Хто – за?

Проти? Утримався?

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більшість – рішення прийнято.

7460 – як такий... 7460... *(Шум у залі)* Ми переносимо, це 19-й, так?
7503. 19-й перенесли.

7503 – 20-й. 7503 – як такий, що не відповідає антикорупційному законодавству України. Хто – за?

КАРМАН Ю.В. 10 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти? Утримався? Рішення прийнято. *(Шум у залі)*

Це по 20-му? 7503, да?

(Не чути) Шановні народні депутати, цей законопроект разом ще з двома, які зареєстровані і теж мають назву про внесення змін до інших законодавчих актів щодо моніторингу земельних відносин, спрямований на виявлення фактів корупції у земельній сфері. Яким чином? Зараз багато органів влади збирають інформацію про земельні відносини окремо для своїх власних потреб, наприклад, Державна судова адміністрація збирає інформацію про сплату земельних податків, земельного податку і інші органи. Так от, ці всі органи використовують інформацію приватну, вона не публічна, вона не стає надбанням громадськості і фактично служить прихованню інформації.

Що пропонує законопроект, ці три законопроекти? Ними зводиться система об'єднання всіх цих інформацій від органів влади за спеціальною програмою в одному місці, які стають на районному, обласному і національному рівнях, які стають відкритими і які висвітлюють стан земельних відносин на даний час. Наприклад, якщо ми бачимо, що в одному районі зараз велика кількість розглядається спорів судами адміністративними і ці спори про захист права власності на землю, в цьому районі, очевидно, процвітає земельна рейдерство. Потрібно звернути увагу на діяльність начальника поліції району або інших посадовців і так далі. Отже, ці законопроекти разом з тим, який ви сьогодні розглядаєте, будуть виявляти фактори земельної корупції, а не приховувати її.

Будь ласка, прошу підтримати, ми для цього його розробляли. (*Шум у залі*)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас процедура повернутися до цього яким чином? А по-друге, я з Костянтином Іщейкіним розмовляв і просив, щоб він був власною. Він підходив по цьому питанню?

(*Не чути*) Він зараз на бюджетному комітеті, не може... Тому що ця інформація буде відкрита і для громадськості, і для посадовців, для органів влади, для громадськості. Будь-хто може зайти на сайт подивитись всю цю інформацію зібрану, в систематизованому вигляді і зразу побачити.

(*Не чути*) Там будуть узагальнені дані, там персональних...

(*Загальна дискусія*) Збирається виключно об'єднані дані...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги...

...персональних відомостей там у них немає.

(*Не чути*)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рухаємося далі.

(*Не чути*)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте...

(*Загальна дискусія*)

Сергій Анатолійович, ви надовго, да? Дивіться, поки Сергій Анатолійович виходить і заходить, в нас є питання...

(Загальна дискусія)

Юра, ми вже переходимо до іншого питання, яке у нас внесено в порядок денний.

Питання про обговорення кандидатур які на сьогоднішній день надійшли в комітет, в інформаційному плані кандидатури які на сьогоднішній день надійшли в комітет на незалежного аудитора НАБУ.

16-е питання – законопроект 7105. Суб'єкт законодавчої ініціативи у нас сьогодні, да? Будь ласка, вам слово.

РУДИК С.Я. Перепрошую за затримку, просто у нас паралельно відбувається бюджетний комітет. І у нас теж ще не закінчилося.

Дивіться, законопроект насправді дуже простий, він говорить про те, що на сьогоднішній день на контрольно-пропускний пункт на в'їзду-виїзду відповідальність за всі побутові питання, які виникають у людей при перетині кордону чи не кордону, а зони розмежування, лягає на плечі Державної прикордонної служби, що не відповідає їхнім як бюджетному законодавству, так і їхньому функціоналу. За погодженням з ними, за погодженням з Міністерством внутрішніх справ і з тими керівниками ВЦА, з ким я зустрічався і мої колеги депутати, нас було загалом 15 людей, під час об'їзду всіх КПВВ, які межують між Україною і Російською Федерацією, прийшли до спільної позиції, що було би добре якби ці повноваження лягли на плечі ВЦА. І в перспективі, якщо дасть Бог чи коли, я думаю це коректніше було поставка питання, коли ми будемо іти в наступ, міняється відповідно ВЦА, по території якої проходить зона розмежування, і вони переходять на повноваження їх.

Це дуже велика кількість питань, тому що насправді по великому рахунку більшість КПВВ, а їх є сім в нашій державі, вони розраховані на пропускний режим 1,5 тисячі людей, максимум 2 тисячі. По факту проходить 9, 10, 11,12 тисяч людей. Питань безліч, починаючи від побутових і закінчуючи, там, світлом, водою, ну і так далі. Це по коштам приблизно по

року може виходити до 20 мільйонів гривень по тим цифрам, які були озвучені нам станом на липень-серпень минулого року.

По факту прикордонна служба змушена звертатися до кого завгодно. І були історії, коли, наприклад, я особисто бачив на Сартані в травні-червні, якщо не помиляюсь, минулого року, яка була обстріляна російським агресором, дякуючи Богу ніхто не фізично не вмер, але було багато контужених хлопців і дуже великої шкоди завдали матеріально технічній базі, жодної автомашини не вціліло. Так от, вони були змушені відновлювати це все за кошти де-юре невідомо кого, а потім переживати чи не прийдуть перевіряючи органи і не зроблять їх винними в тому, що вони намагалися відновити матеріально-технічну базу.

Пропонується раз і назавжди поставити крапку в цьому питанні і спробувати принаймні на цьому етапі вирішити це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Віктор Васильович, ви хотіли? Будь ласка.

ЧУМАК В.В. Да, я хотів би задати автору законопроекту. А, який передбачається механізм координації і механізм впливу військово-цивільних адміністрацій на діяльність КПВВ. Хто там буде: уповноважена людина сидіти там на цьому, що буде, які рішення приймаються, які повноваження, які функції будуть виконуватися? Що буде робити військово-цивільна адміністрація на пунктах пропуску, якими повноваженнями вона наділяється, які повноваження забираються у Державної прикордонної служби, у Державної митної служби, у фітосанітарної, у Служби безпеки і таке інше, для того, щоби в принципі зрозуміти, що їм передається, а що залишається у державних органів.

РУДИК С.Я. Мова не йде про повноваження, які належать спецпідрозділам нашої держави ні по лінії СБУ, ні по лінії охорони державного кордону. Мова йде про побутові речі. На сьогоднішній день туалетами забезпечує Червоний Хрест. Водою забезпечується в залежності від конкретної ситуації. Представники ВЦА хочуть надати свою допомогу

посильну, але вони весь час переживають чи це не є нецільове використання коштів. Тут де-факто нормальні ВЦА, якщо, там, а в принципі всі ВЦА – це не органи місцевого самоврядування, які, можливо, були обрані невідомо за якими, там, критеріями (не хочу до цього виходити), але ВЦА – це керівники, це призначаються патріотично налаштовані люди. Вони це роблять, але вони постійно роблять це з оглядкою чи вони не порушують закон, тобто там нічого страшного в цій частині не буде. Механізм він простий, тому що кожний голова ВЦА або його профільний перший зам. з кимось зустрічалися, вони в курсі цих проблем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, хто експерт по цьому питанню, дайте доповідь.

ДАЦУН В.Д. Питання виникає в тому, що ці зміни приводять до колізії із чинним законодавством, зокрема, фінансування. По великому рахунку ці пропускні пункти вони знаходяться, можна сказати, на нейтральній території між, скоріше всього, між населеними пунктами, і виникає питання: хто буде фінансувати, як громадська... який місцевий орган?

Створюється ситуація, з якої з місцевого бюджету виділяються кошти без визначення суми на перелік товарів, які ніде не прописаний, не зрозуміло хто в кінцевому результаті буде розпорядником вище вказаних коштів. Тобто ставиться питання, ну, ставиться питання направити на доопрацювання і врегулювати от з чинним законодавством, щоб от таких колізій не виникало.

РУДИК С.Я. ну це було би самий гірший з всіх варіантів які є, тому що не повторюйте помилок які зробив Комітет нацбезпеки і оборони.

Я вам нагадую, що по результатам цього засідання було прийняте, так для інтересу, було прийняте рішення ... наступну фразу: прошу замість цього, що пропонується законопроектом 15 народних депутатів, дати доручення Кабінету Міністрів України протягом 2 тижнів започаткувати відповідну програму, яка б дозволила Державній прикордонній службі здійснювати відповідні функції. Виписка, яку дали в комітеті, не відповідала тому, що було

озвучено, тому ми зробили відповідний запит, чекаємо від них протоколу засідання.

Що в результаті відбувається? 4 роки є проблема, ну, є об'єктивно, ми можемо що завгодно писати, що вона не відповідає чинному законодавству, но проблема існує. Ні Пашинський, ні Вінник, ні добра половина складу профільного Комітету з нацбезпеки і оборони ні разу, за 4 роки, не удосудились заїхати на жодне з КПВВ за даними Державної прикордонної служби. Проблема існує. Ну ... а хто готувався до того, що у нас... Це ж не кордон. Розумієте в чому проблема? Це ж не кордон. Якби це була мова про державний кордон, Харківська, Сумська, Чернігівська, Одеська. Ну, Одеська, там, прикордонна з Румунією і Молдовою, тобто класичний кордон. Да, там зрозуміло, це усталена позиція, ми могли б чітко прописувати, що це або орган місцевого самоврядування або державна адміністрація, незыблемый кордон, який не міняється. Мова іде про те, що сьогодні це може бути одна ВЦА, а завтра може бути друга ВЦА. І відтяжка цього питання ну, повірте мені, вона не додасть нам ні з якої точки зору.

ЧУМАК В.В. Можна два...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

ЧУМАК В.В. Я в принципі згоден, якщо є проблема просто на просто бюджетної класифікації того майна, яка є і там коштів, які є на сьогоднішній день, передача одних коштів на інше, що це може бути проблема. Ну ми просто падаємо до маразму, коли ми в принципі законом будемо визначати от як передаються ті чи інші кошти, а хто починає відповідати на пункті пропуску за туалети, хто, там, за приміщення. Я був на всіх пунктах пропуску, які там є, на всіх КПВВ, які там були. Я був там на всіх, я все бачив, все знаю, на відміну від Вінника і Пашинського, я там на всіх був. Тому, я думаю, подумайте, може якийсь інший є механізм. Тому що, мені здається, що ми тут впадаємо просто-напросто в якусь таку зарегульованість, що просто якесь дикунство. Можливо є якийсь механізм передачі через постанови Кабінету Міністрів, через рішення, спільне рішення між ВЦА і місцевими органами Державної

прикордонної служби. Том що не можуть законами регулюватися такі речі. Я так думаю, це моя думка так.

РУДИК С.Я. Друзі, це – не функціонал. Дивіться, в чому логіка...

ЧУМАК В.В. Та я розумію, що це не функціонал, це якраз-таки бюджетні розписи. Я розумію, що це мова йде про бюджетні розписи.

РУДИК С.Я. Ми приймаємо рамковий закон...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єгор Соболев, і переходимо до голосування, тому що Олег Степанович хоче йти, у нас уже не буде кворуму.

СОБОЛЄВ Є.В. Друзі, я хочу звернути увагу на проблему витрачання грошей платників податків. Я погоджуюся, що це треба врегулювати, але, дивіться, що пропонується законопроектом.

ВЦА населених пунктів на відповідній території здійснюють повноваження із залучення на договірних засадах коштів підприємств, установ та організацій, незалежно від форми власності, розташованих на відповідній території, та коштів населення, а також бюджетних коштів на будівництво, розширення, ремонт і утримання на правових засадах об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури КПВВ і так далі. Я думаю, що якщо йдеться про витрачання вже грошей платників податків, в даному випадку місцевих бюджетів, це все має відбуватися в рамках загальної процедури. Має бути розпорядник коштів, який має чітко підпадати під дію законодавства про закупівлі. Має затверджуватися відповідний бюджет. Процедура, яка пропонується, я тут погоджуюся з експертом, вона описується інакше. Вона описується настільки загально, що не ясно чи два закони будуть взаємодіяти.

Я підтримую думку експерта, що вам треба це дуже добре виписати.

РУДИК С.Я. Дивіться, це – рамковий закон. Все, що сказав колега Єгор Вікторович Соболев, прописано в Бюджетному кодексі, це само собою зрозуміло. Тобто він не міняє Бюджетний кодекс. Все, що розказано, звичайно, тендери, все як має бути, просто ми даємо можливість, ну, зробити на цій території, яка відрізняється від інших територій нашої держави з тих самих причин, що де-факто це територія, яку ми не контролюємо, яка знаходиться за

поребриком, де-юре це наша українська земля. Все, нічого не міняється. Але ми даємо право без оглядки здійснювати свої, ну, нормальні поточні функції для життєдіяльності людей і тих людей, які переходять кордон, ну, без перестороги, що люди за ту саму роботу, яку вони змушені робити в нагрузку до того, що вони охороняють державний кордон чи, ну, зону розмежування. Бачте ми навіть в побуті вживаєм слово, яке насправді не відповідає де-юре існуючій, ну, конфігурації стосунків на прикордонній території.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, під №16 – 7105. Визнати як такий, що не відповідає антикорупційному законодавству України. Хто – за?

КАРМАН Ю.В. Три.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти?

КАРМАН Ю.В. Один.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримались?

КАРМАН Ю.В. Сім.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення не прийняте.

Так, у нас... Колеги, у нас немає вже кворуму, да?

КАРМАН Ю.В. Є ще кворум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає. Соболев пішов вже. Але, якщо хтось...

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Він повернеться.

(Не чути)

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так не, зараз... Покличте Єгора Вікторовича хтось, будь ласка.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. А? Да, треба крапку, конечно.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ну ми мусимо голосувати, Олег Степанович.

РУДИК С.Я. То єсть, я вибачаюсь, поки ми чекаємо нашого колегу, а в чому корупційність поясність? Ну, я...

_____. Ми зараз...

РУДИК С.Я. Ну три чоловіки сказали, що корупційні в тому числі і головующий. Я маю зрозуміти в чому, ну...

(Не чути)

РУДИК С.Я. Кругом є кругом. ВЦА. Якщо ми приймаємо це рішення, це ВЦА, яка здійснює свою діяльність на підставі Бюджетного кодексу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поки чекаємо Єгора Вікторовича. От, є у нас...

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто є ризик корупціогенності.

(Не чути) Як вони будуть витрачатися.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, ні, вже Єгор іде.

РУДИК С.Я. В чому проблема? Прикордонники кажуть заберіть з нас невластиву функцію будівництва стіни, п'ятого, десятого. Ми хочем охороняти кордон. А хай, я не знаю, там створіть спецорган під Кабміном, чи з окремим статусом цим, хай вони будують...

ЧУМАК В.В. За загальними правилами за облаштування пунктів пропуску відповідає не прикордонна служба, а Державна митна служба. За загальним правилом. Я тому...

(Не чути)

(?) РУДИК С.Я. От зараз по прикордонній, пам'ятаєте, була історія по коштам Європейського Союзу, була така впишка, що ми не використали кошти і будем повертати ці кошти. Так виникла парадоксальна ситуація: ДФС свою частину не виконала, прикордонники свою частину виконали. Прикордонники спрацювали в 100 відсотків, а ДФС завалило цю роботу. Оце дуалізм прийняття рішень. ВЦА – це набагато, ну, чіткіше ніж...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги!

ЧУМАК В.В. Давай перенесемо на наступний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переносимо... Давайте, у нас... Якщо... Віктор Васильович...

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проговорити інформацію по незалежному аудитору НАБУ.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну в інформаційному плані. Ну, як відбувається.

(Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не. Ми ж проголосували про положення. Відповідає хтось положенню відбора, не відповідає. Хто заявився.

(Загальна дискусія)

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Друзі, згідно положення ми це маємо розглядати наступного засідання. Зараз проводяться громадські обговорення...

(Не чути)

ШАБУНІН В.В. Можна я покажу?

(Загальна дискусія)

ДОБРОДОМОВ Д.Є. Два тижні давалось згідно положення на громадське обговорення? Два тижні.

(Загальна дискусія)

От ідуть, правильно, так все.

(Загальна дискусія)

ШАБУНІН В.В. Комітет може запрошувати лише... *(Шум у залі)* Комітет згідно вашого проголосованого порядку вами ж написаного може запрошувати лише допущених кандидатів. Допуск кандидатів – це голосування комітету.

БУГЛАК Ю.О. Де написано, що голосування в комітеті – допуск кандидатів? "Комітет вирішує" написано.

ШАБУНІН В.В. А комітет вирішує як, я перепрошую? *(Шум у залі)* Ні, пане Буглак, комітет вирішує тільки голосуванням...

БУГЛАК Ю.О. Ми читали вашу статтю, де було написано...

ШАБУНІН В.В. Пане Буглак, давайте ще раз: комітет вирішує питання шляхом голосування.

БУГЛАК Ю.О. Шановний, ваша освіта яка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дякую. Гарно попрацювали. Закриваємо засідання нашого комітету.